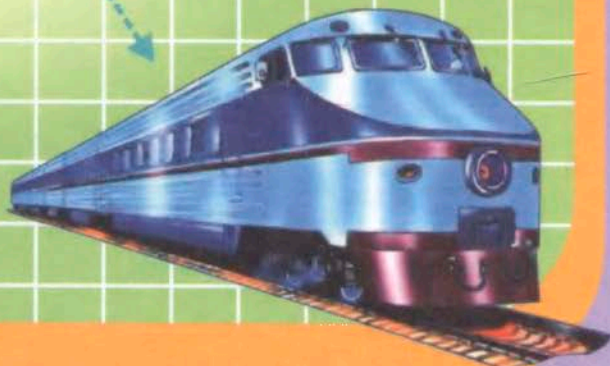

1Н//410752(039)

У. П. Грыханаў Т. В. Лісоўская

МАТЭМАТЫКА

6

1Н11410752
1039)

У. П. Грыханаў Т. В. Лісоўская

МАТЭМАТЫКА

Вучэбны дапаможнік для 6 класа
першага аддзялення дапаможнай школы
з беларускай мовай навучання

2-е выданне, перапрацаванае

Датушчана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь

Мінск «Народная асвета» 2013

Нацыянальная
бібліятэка
Беларусі

УДК 51(075.3=161.3)-0.56.313

ББК 74.3

Г85

Пераклад з рускай мовы *В. К. Раманцэвіч*

Рэцэнзенты:

кафедра прыродазнаўчанавуковых дысцыплін факультэта пачатковага навучання
установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(кандыдат педагагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры *Г. Л. Мураўёва*); настаўнік
вышэйшай катэгорыі дзяржаўнай установы адукацыі «Бабруйская дапаможная школа»
Ж. Г. Піваварчык

Грыханаў, У. П.

Г85 Матэматыка : вучэб. дапам. для 6-га кл. першага аддзіння да-
пам. шк. з беларус. мовай навучання / У. П. Грыханаў, Т. В. Лі-
соўская; пер. з рус. мовы В. К. Раманцэвіч. — 2-е выд., перапрац. —
Мінск : Нар. асвета, 2013. — 207 с. : іл.

ISBN 978-985-12-2185-7.

Першае выданне (2000 г.) выйшла пад загалоўкам «Матэматыка. 5 клас»
аўтара У. П. Грыханава.

УДК 51(075.3=161.3)-0.56.313

ББК 74.3+811.161.3я721.7

ISBN 978-985-12-2185-7

- © Грыханаў У. П., 2000
- © Грыханаў У. П., Лісоўская Т. В., 2013,
са змяненнямі
- © Раманцэвіч В. К., пераклад на беларус-
кую мову, 2013
- © Афармленне. УП «Народная асвета»,
2013

2021

Змест

1 чвэрць

- 1 Нумарацыя лікаў. Складанне і адніманне дзясяткаў у межах 100 3
- 2 Параўнанне лікаў. Двухзначныя лікі. Разрадны склад двухзначных лікаў. Складанне і адніманне ў межах 20, 100. Лініі 8
- 3 Састаўныя прыклады, якія уключаюць чатыры арыфметычныя дзеянні. Таблічнае множанне і дзяленне лікаў 13
- 4 Адзінка вымярэння даўжыні — 1 мм (міліметр). Складанне і адніманне лікаў у межах 10, 100. Вымярэнне даўжынь адрэзкаў у міліметрах 16
- 5 Вылічэнне невядомага памяншаемага. Трохвугольнікі. Віды трохвугольнікаў па велічыні вуглоў 18
- 6 Рашэнне простых і састаўных арыфметычных задач. Пабудаванне крывых і ломаных ліній. Многавугольнікі. Вуглы 21
- 7 Меры часу. Секунда — адзінка вымярэння часу. Адносіны: секунда — хвіліна — гадзіна — суткі. Вымярэнне адрэзкаў у сантыметрах і міліметрах 30
- 8 Нумарацыя. Складанне і адніманне сотняў. Спосаб вылічэння невядомага (x) складаемага. Паслядоўнасць выканання арыфметычных дзеянняў у дужках і без дужак. Вызначэнне часу з дакладнасцю да 1 г 33
- 9 Адзінка вымярэння адлегласці — 1 км (кіламетр). Пераўтварэнне лікаў: $1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$; $1000 \text{ м} = 1 \text{ км}$. Параўнанне лікаў. Рашэнне практычных задач 38
- 10 Адзінка вымярэння вагі (масы) — 1 г (грам). Суадносіны $1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$. Складанне і адніманне лікаў з назвамі мер масы 42
- 11 Віды трохвугольнікаў па даўжыні старон. Складанне і адніманне дзясяткаў, сотняў. Састаўная арыфметычная задача 44
- 12 Адзінка вымярэння вагі (масы) — 1 т (тона). Параўнанне лікавых дадзеных: $1 \text{ т} = 1000 \text{ кг}$; $1 \text{ т} = 10 \text{ ц}$. Рашэнне практычных задач 46

2 чвэрць

- 1 Нумарацыя сотняў, лікаў, якія складаюцца з сотняў і дзясяткаў. Спосабы атрымання трохзначнага ліку 50
- 2 Разрадны склад трохзначнага ліку. Утварэнне сотняў 52
- 3 Алгарытм параўнання, аналізу трохзначнага ліку. Акругленне 59

4	Складанне трохзначных лікаў з дзясяткамі. Адніманне дзясяткаў ад трохзначнага ліку. Рашэнне простых і састаўных задач. Вылічэнне даўжыні ломанай лініі	62
5	Складанне і адніманне лікаў у межах 100 і 1000. Вызначэнне невядомага складаемага, памяншаемага. Лініі	72
6	Разрадны склад трохзначнага ліку. Складанне і адніманне лікаў. Спосабы праверкі вынікаў вылічэнняў. Рашэнне простых і састаўных задач. Віды вуглоў. Цэнтр. Радыус круга	79
7	Рымская нумарацыя лікаў	87
8	Множанне ліку 1 на натуральныя лікі. Множанне на лік 1. Дзяленне на лік 1. Дзяленне аднолькавых натуральных лікаў. Многавугольнікі	88
9	Множанне нуля на натуральны лік. Дзяленне нуля на натуральны лік. Прамавугольнік (квадрат)	93
10	Множанне дзясяткаў, сотняў на адназначны лік. Дзяленне на 10, 100. Дзяленне з астачай	96
11	Утварэнне звычайных дробаў. Лічнік і назоўнік дробу. Многавугольнікі	104
12	Адзінкі вымярэння адлегласці. Прамавугольнік: сумежныя стораны, дыяганалі. Суадносіны адзінак вымярэння адлегласці . . .	111
13	Суадносіны адзінак вымярэння адлегласці. Адзінкі вымярэння вагі (масы). Рознаснае параўнанне лікаў	115
14	Меры часу. Двойное абазначэнне часу. Рашэнне арыфметычных задач. Радыус, дыяметр круга	119

3 чвэрць

1	Нумарацыя лікаў у межах 1000. Параўнанне лікаў. Акругленне лікаў да дзясяткаў. Лініі	124
2	Складанне лікаў з пераходам праз разрад. Спосабы праверкі вынікаў вылічэнняў. Прыклады, якія ўключаюць невядомае складаемае і памяншаемае. Пабудаванне ломанай лініі з дадзеных адрэзкаў	128
3	Адніманне лікаў з пераходам праз разрад. Праверка вынікаў вылічэнняў. Абазначэнне геаметрычных фігур літарамі лацінскага алфавіта: <i>A, B, C, D, E, K, M, O, P, R, S, V</i> . Пабудаванне адрэзкаў, ломаных ліній, іх абазначэнне	135
4	Складанне і адніманне лікаў у межах 100, 1000. Задачы, якія ўключаюць рознасныя адносіны лікаў. Пабудаванне адрэзкаў, ломаных ліній, іх абазначэнне	147

5	Куб. Элементы куба. Адзінкі вымярэння часу: секунда, мінута, гадзіна, суткі, тыдзень, месяц, год. Рымская нумарацыя лікаў	151
6	Множанне і дзяленне дзясяткаў на адназначны лік. Рашэнне простых і састаўных арыфметычных задач. Пабудаванне квадрата. Вызначэнне сумы даўжынь старон квадрата	154
7	Множанне і дзяленне дзясяткаў, сотняў на адназначны лік. Адзінкі вымярэння масы (вагі), адлегласці. Вымярэнне адрэзкаў	158
8	Прыклады, якія ўключаюць чатыры арыфметычныя дзеянні. Круг. Акружнасць	162
9	Кратнае параўнанне лікаў. Вымярэнне даўжынь адрэзкаў у сантыметрах і міліметрах	164
10	Звычайны дроб. Змешаны лік. Параўнанне дробаў і змешаных лікаў	168

4 чвэрць

1	Пазатаблічнае множанне лікаў. Многавугольнікі. Пабудаванне ломаных ліній. Узаемнае размяшчэнне геаметрычных фігур на плоскасці	171
2	Пазатаблічнае дзяленне, множанне лікаў. Рашэнне арыфметычных задач	174
3	Звычайны дроб. Змешаны лік. Распазнаванне, заніс лікаў па ілюстрацыях	177
4	Звычайны дроб. Змешаны лік. Рашэнне практычных задач	182
5	Множанне і дзяленне двухзначных і трохзначных лікаў на адназначны лік. Радыус. Дыяметр круга. Узаемнае размяшчэнне геаметрычных фігур на плоскасці	185
6	Складанне і адніманне лікаў, атрыманых пры вымярэнні адлегласці, масы (вагі) пісьмовымі прыёмамі вылічэнняў. Узаемнае становінча геаметрычных фігур на плоскасці. Круг. Акружнасць. Цэнтр. Радыус круга	190
7	Вызначэнне невядомага аднімаемага. Рашэнне арыфметычных задач. Дуга	197
8	Паўтарэнне. Рашэнне практычных задач	200